

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο, 7 Ιανουαρίου 2023

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Τα παιδιά του πολέμου

«Θυμάσαι κόρη απ' το Τσέρρο,/ την πατρίδα την αγαπημένη;/ Όλα καταπράσινα, ήσαν πρώτα./ Μαύρες τώρα οι τρύπες από τις γαλαρίες». Το παλιό αυτό τραγούδι των Αλπεων, θα μπορούσαν να το ψελλίζουν και σήμερα τα παιδιά των εμπόλεμων περιοχών, παίζοντας ανάμεσα στα συντρίμια και σε διασταυρούμενα πυρά, μέχρι να ακρωτηριαστούν ή ακόμη και να χάσουν τη ζωή τους.

Σήμερα στον κόσμο μετράμε περισσότερα από 86,7 εκατομμύρια παιδιά κάτω των 7 ετών που έχουν περάσει ολόκληρη την ζωή τους σε ζώνες συγκρούσεων, σύμφωνα με τα στοιχεία της Unicef. Εκατομμύρια παιδιά σχοινοβατούν ανάμεσα στη ζωή και στον θάνατο, στις εμπόλεμες περιοχές του πλανήτη. Ο πόλεμος παραβιάζει τα δικαιώματα των παιδιών: το δικαίωμα στην ζωή, στην οικογενειακή ενότητα, στην υγεία και στην εκπαίδευση, στην προστασία από τη βία και την κακομεταχείριση.

Ο Πολιτισμός μας ανέχεται όσα συμβαίνουν στους πολέμους και εθελουφλεί προκλητικά για το εάν τα κύρια θύματά τους είναι τα παιδιά. Τα παιδιά που αδυνατούν να καταλάβουν τι είναι αυτό που οδήγησε στον άγριο αυτόν πόλεμο και για ποιο λόγο να βιώνουν τη φρίκη του στο μεγαλείο της! Πολλά από αυτά γεννήθηκαν μέσα στον πόλεμο και έμαθαν πως με τη βία κατακτώνται όσα θέλουμε. Η επιθετική συμπεριφορά των μαθητών στα σχολεία, σε ορισμένες περιπτώσεις, επιβεβαιώνει την πιο πάνω θέση. Για τα παιδιά αυτά το φαινόμενο του πολέμου παύει να γίνεται κατανοητό ως απαράδεκτο φαινόμενο και γίνεται αντιληπτό ως συνέχιση της ζωής με άλλα μέσα.

Τα ακρωτηριασμένα, ψυχικά και σωματικά, παιδιά μετατρέπονται σε μη ενεργούς πολίτες του αύριο, στερούμενα εκπαίδευσης, αφού εγκαταλείπουν το σχολείο, επειδή ούτε εκεί αισθάνονται ασφάλεια, με ό,τι συνέπειες έχει αυτό για την ζωή τους. Η ζημιά που προκαλείται είναι σοβαρή και αμετάκλητη. Μια ολόκληρη γενιά κινδυνεύει να χαθεί. Έχει αλλάξει η ζωή τους, η καθημερινότητά τους. Το πρόσωπό τους έχει σκληρύνει. Πρόσωπο ενήλικα σε κορμί παιδικό.

Έχοντας ζήσει τις φρικαλεότητες του πολέμου από μικρή ηλικία, θα τους είναι δύσκολο να στείλουν μήνυμα ειρήνης και ασφάλειας στις μελλοντικές γενιές ή να κατευνάσουν το μίσος τους για την πλευρά που σκότωσε τους αγαπημένους τους ανθρώπους και για τα πυρά της, που έγιναν η αιτία του ακρωτηριασμού τους. Βαθιά ριζωμένα ψυχικά τραύματα έχουν καταγραφεί για όλη τους τη ζωή. Χρειάζονται χρόνο και ασφάλεια για να επουλώσουν τις πληγές τους. Με νωπές τις μνήμες του πολέμου, ζωγραφισμένη τη φρίκη στο πρόσωπό τους και στη ψυχή τους πένθος βουβό αξεπέραστο ζουν με τον φόβο του βίαιου θανάτου

Στην «κανονικότητα» του πολέμου εντάσσονται και οι ωμότητες και οι φρικαλεότητες εις βάρος των παιδιών. Πολλά από αυτά φανατίζονται και στρατολογούνται στον πόλεμο και εξαναγκάζονται να δουν ή ακόμα και να διαπράξουν βάρβαρες πράξεις, ενώ άλλα τα οδηγούν στην πορνεία ή στα σκλαβοπάζαρα, στα βασανιστήρια ή χρησιμοποιούνται ως «ανθρώπινες ασπίδες» σε περιοχές που έχουν ναρκοθετηθεί. Η φρίκη του πολέμου εξανάγκασε εκατομμύρια παιδιά να εγκαταλείψουν τη χώρα τους, για να γλιτώσουν τη ζωή τους από τις συγκρούσεις. Ως ευάλωτη κοινωνική ομάδα, και για αυτό εύκολη λεία των εμπόρων σαρκός και των εγκληματικών οργανώσεων, εξωθούνται σε διάφορες μορφές δουλείας (πορνεία, αγροτικές εργασίες, οικιακές υπηρεσίες, επαιτεία). Πιο ευάλωτα στην εκμετάλλευση αυτή και συγκριτικά πολύ πιο εύκολα θύματα είναι τα «ασυνόδευτα παιδιά», τα οποία αναζητούν άσυλο στις χώρες της Δύσης. Αρκετά από αυτά εξαφανίζονται, χωρίς οι Αρχές και οι Υπηρεσίες να μπορούν να τα εντοπίσουν. Παιδιά «χωρίς ταυτότητα» οδηγούνται σε μια άλλη κόλαση.

Άρθρο των δρ. Πολύβιου Πρόδρομου και Γιώργου Γιοβάνη δημοσιευμένο στο διαδίκτυο 8/8/2016, www.alfavita.gr (διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Εισαγωγικό σημείωμα

Το κείμενο αποτελεί διασκευασμένο απόσπασμα από την ομιλία του Εμμανουέλ Μακρόν, πρόεδρου της Γαλλίας, στις 11 Νοεμβρίου 2018 στην εκδήλωση για τα εκατό χρόνια από την λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου.

Στις 7 Νοεμβρίου 1918, όταν ο δεκανέας Bugle Pierre Sellier ήχησε την πρώτη κατάπαυση του πυρός γύρω στις 10 π.μ., πολλοί στρατιώτες δεν μπορούσαν να το πιστέψουν. Ήταν η ανακωχή. Ήταν το τέλος τεσσάρων μακρών και τρομερών χρόνων φονικών μαχών. Κατά τη διάρκεια αυτών των τεσσάρων ετών, η Ευρώπη παραλίγο να αυτοκτονήσει. Η ανθρωπότητα βυθίστηκε σε έναν αποτρόπαιο λαβύρινθο αδίστακτων μαχών, μια κόλαση που κατάπιε κάθε στρατιώτη, από όποια πλευρά κι αν ήταν και όποια κι αν ήταν η ιθαγένειά του.

Από την επόμενη μέρα, την επομένη της ανακωχής, άρχισε η ζοφερή καταμέτρηση των νεκρών, των τραυματιών, των ακρωτηριασμένων και των αγνοούμενων. Εδώ στη Γαλλία, αλλά και σε κάθε χώρα, οι οικογένειες περίμεναν μάταια για μήνες την επιστροφή ενός πατέρα, ενός αδελφού, ενός συζύγου, ενός αρραβωνιαστικού και σε αυτούς τους αγνοουμένους περιλαμβάνονται επίσης οι αξιοθαύμαστες γυναίκες που δούλεψαν δίπλα στους στρατιώτες.

Ο κόσμος ανακάλυψε το μέγεθος των πληγών που έκρυβε η ζέση των μαχών. Τα εκατομμύρια μάρτυρες από κάθε έθνος διηγήθηκαν τη φρίκη των μαχών, τη δυσωδία των χαρακωμάτων, την ερήμωση των πεδίων των μαχών, τις κραυγές των τραυματιών τη νύχτα και την καταστροφή καταπράσινων τοπίων μέχρι που έμειναν μόνο οι απανθρακωμένες σιλουέτες των δέντρων. Πολλοί από αυτούς που επέστρεψαν είχαν χάσει τα νιάτα τους, τα ιδανικά τους, τη χαρά της ζωής. Πολλοί ήταν παραμορφωμένοι, τυφλοί, ακρωτηριασμένοι. Για πολύ καιρό, νικητές και ηττημένοι θρήνησαν εξίσου.

Από το 1918 και μετά, οι προκάτοχοί μας προσπάθησαν να οικοδομήσουν την ειρήνη, επινόησαν τις πρώτες μορφές διεθνούς συνεργασίας. Τέτοια είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, μια ελεύθερα συμφωνημένη ένωση που δεν έχει ξαναδεί ποτέ στην ιστορία της η ανθρωπότητα, ελευθερώνοντάς μας από τους εμφύλιους πολέμους μας. Τέτοιος είναι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, ο εγγυητής ενός πνεύματος συνεργασίας για την υπεράσπιση των κοινών αγαθών σε έναν κόσμο του οποίου η μοίρα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη.

Ξέρω, οι παλιοί δαίμονες επανεμφανίζονται, έτοιμοι να κάνουν το έργο τους για τη διάδοση του χάους και του θανάτου. Νέες ιδεολογίες χειραγωγούν τις θρησκείες και υποστηρίζουν έναν μεταδοτικό σκοταδισμό. Κατά καιρούς, η ιστορία απειλεί να ξαναρχίσει την τραγική της πορεία και να θέσει σε κίνδυνο την ειρήνη που κληρονομήσαμε και που νομίζαμε ότι είχε εξασφαλιστεί για τα καλά με το αίμα των προγόνων μας.

Ας πάρουμε πάλι τον όρκο των Ηνωμένων Εθνών να θέσουμε την ειρήνη πιο ψηλά από οτιδήποτε άλλο, γιατί γνωρίζουμε το τίμημά της, γνωρίζουμε το βάρος της, ξέρουμε τις απαιτήσεις της! Ας συνδυάσουμε τις ελπίδες μας αντί να αντιπαραθέτουμε τους φόβους μας! Μαζί, μπορούμε να αφήσουμε μακριά αυτές τις απειλές – την υπερθέρμανση του πλανήτη, τη φτώχεια, την πείνα, τις ασθένειες, την ανισότητα και την άγνοια. Μαζί μπορούμε να επιφέρουμε την εξαιρετική άνθηση της επιστήμης, των τεχνών, του εμπορίου, της εκπαίδευσης και της ιατρικής, των οποίων μπορώ να δω τις απαρχές σε όλο τον κόσμο, γιατί ο κόσμος μας είναι –αν το θέλουμε να είναι– στην αυγή μιας νέας εποχής, ενός πολιτισμού που ανεβάζει τις φιλοδοξίες και τις ικανότητες του ανθρώπου στο υψηλότερο επίπεδο.

Η καταστροφή αυτής της ελπίδας λόγω της γοητείας της βίας και της κυριαρχίας θα ήταν λάθος για το οποίο δικαίως οι μελλοντικές γενιές θα μας

καθιστούσαν ιστορικά υπεύθυνους. Ορίστε, σήμερα, ας αντιμετωπίσουμε με αξιοπρέπεια το πώς θα μας κρίνουν στο μέλλον.

Μακάρι αυτή η συγκέντρωση να μην κρατήσει μόνο μια μέρα. Αυτή η αδελφότητα, φίλοι μου, στην πραγματικότητα μας καλεί να δώσουμε τη μόνη μάχη που αξίζει να δοθεί: τη μάχη για την ειρήνη, τη μάχη για έναν καλύτερο κόσμο.

Ζήτω η ειρήνη μεταξύ λαών και κρατών!

Ζήτω τα ελεύθερα έθνη του κόσμου!

Ζήτω η φιλία μεταξύ των λαών!

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Εισαγωγικό σημείωμα

Το «χωριό Πεσταλότσι» ήταν μία διεθνής Παιδούπολη που δημιουργήθηκε αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (1945) στην Ελβετία, με πρωτοβουλία του Walter Robert Corti, για να στεγάσει ορφανά παιδιά από διάφορες χώρες του κόσμου, θύματα πολεμικών καταστροφών. Βρισκόταν απομονωμένο στις ελβετικές Άλπεις, κοντά στον μικρό οικισμό Τρόγγεν. Το «σπίτι» κάθε εθνότητας διευθυνόταν από έναν «πατέρα» και μία «μητέρα», συνεπικουρούμενους από ανάλογο βοηθητικό προσωπικό. Το διάστημα 1967-1970 δίδαξε εκεί ο Νικηφόρος Βρεττάκος.

Νικηφόρος Βρεττάκος

«Διεθνής Παιδούπολη Πεσταλότσι»

Τα πρόσωπα των παιδιών είναι πατρίδες
φερμένες εδώ απ' τα τέσσερα σημεία της γης
για ένα διάλογο αγάπης. Κοινό το χορτάρι κι ο ήλιος
και τα χέρια που παίζουνε. Βλέπετε αυτά τα παιδιά
που τα μάτια τους είναι γιομάτα ουρανό
και αθωότητα; Είναι οι ίδιοι αυτοί
που σκοτώθηκαν στους πολέμους·
που εξωσμένοι απ' του κόσμου αυτού την αδιαίρετη
σκηνή επαιτήσανε¹ το δικαίωμα
να χαρούνε τη γη που τους γέννησε:
Να κάθονται πάνω της ή να πορεύονται,
να μαζεύουν λουλούδια, να ψαρεύουν στις λίμνες,
να σκάφτουν, να χτίζουν, να θαυμάζουν τον κόσμο
μες απ' των άσπρων τους σπιτιών τα παράθυρα
δίχως φόβο· ασφαλείς και ισότιμοι

¹ επαιτώ: ζητιανεύω

απέναντι στη βροχή. Οι ίδιοι που πάλαιψαν
γενναία το αδυσώπητο σκοτάδι
και πέσανε· που έκαμαν
όμορφα όνειρα. Δεν ήτανε διαφορετικά
το γέλιο, τα χέρια, οι κινήσεις τους,
κι όμως σκοτώθηκαν. Τα μάτια τους ίδια
το φως που ζητούσανε.

Κάθε πρωί
που βγαίνει ο ήλιος στην πόλη του Τρόγγεν,
στο χωριό Πεσταλότσι, τα πράγματα είναι
το ίδιο απλά, όπως άλλωστε ήταν πάντοτε
σε τούτο τον κόσμο. Μονάχα πως τα πρόσωπα
εδώ των παιδιών είναι πατρίδες.
Κάθε πρωί, με το ίδιο τραγούδι
και κάτω απ' την ίδια υπόσχεση
αγάπης
όλα μαζί
είναι η Υδρογείος που προσεύχεται.

Νικηφόρος Βρεττάκος, Τα ποιήματα, Τρία φύλλα, Αθήνα 1981, σ. 280-281

ΘΕΜΑΤΑ

Θέμα Α

A1. Να παρουσιάσετε σε 60 λέξεις τις συνέπειες του πολέμου στα παιδιά όπως καταγράφονται στο **κείμενο 1**.

Μονάδες 20

Θέμα Β

B1. α. Με βάση τα **κείμενα 1** και **2** να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου ως σωστές ή λανθασμένες, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε περίοδο, τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος**. (μονάδες 9)

- 1.** Οι αρθρογράφοι στο **κείμενο 1** με τα τεκμήρια που χρησιμοποιούν στη δεύτερη παράγραφο θέλουν να διεγείρουν τη συναισθηματική κατάσταση του δέκτη.
- 2.** Σύμφωνα με τον ομιλητή στο **κείμενο 2** η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών αποτελούν μορφές διεθνούς συνεργασίας για την υπεράσπιση κοινών αγαθών.
- 3.** Ο ομιλητής του **κειμένου 2** με τις τρεις προτάσεις στο τέλος του κειμένου θέλει να μεταδώσει τον ενθουσιασμό του για την υποστήριξη της ειρήνης και της φιλίας των λαών.

β. «Ο Πολιτισμός μας ανέχεται όσα συμβαίνουν στους πολέμους και εθελοτυφλεί προκλητικά για το εάν τα κύρια θύματά τους είναι τα παιδιά.» (κείμενο 1). Γιατί κατά τη γνώμη σας συμβαίνει αυτό; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε μία παράγραφο 50 λέξεων. (μονάδες 6)

Μονάδες 15

B2. Στο κείμενο 2 πρόθεση του ομιλητή είναι να υπενθυμίσει στο ακροατήριο τη φρίκη του πολέμου και να το παρακινήσει στην εδραίωση ενός ειρηνικού κόσμου που διέπεται από τη συνεργασία και την πρόοδο. Πιστεύετε ότι οι γλωσσικές επιλογές και οι τρόποι πειθούς που χρησιμοποιεί πραγματώνουν αυτή την πρόθεση; Να δώσετε δύο (2) παραδείγματα γλωσσικών επιλογών και ένα (1) παράδειγμα τρόπου πειθούς και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους.

Μονάδες 10

B3. α. Στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου 1 να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες φράσεις με άλλες, ώστε τα νοήματα να μην διαφοροποιηθούν, αλλά η λειτουργία της γλώσσας από μεταφορική να γίνει κυριολεκτική (μονάδες 5).

β. Να εξετάσετε τον τίτλο του κειμένου 1 ως προς τη μορφή και τη χρήση της γλώσσας (μονάδες 2,5) και ως προς τη σχέση του με το θέμα και το περιεχόμενο του κειμένου (μονάδες 2,5).

Μονάδες 10

Θέμα Γ

Γ1. Ποιο είναι το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει το ποιητικό υποκείμενο στο κείμενο 3; Χρησιμοποιήστε στην απάντησή σας τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Πιστεύετε ότι το συγκεκριμένο μήνυμα βρίσκει απήχηση στις μέρες μας; (150-200 λέξεις).

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Δ1. Το πρώτο φύλλο της σχολικής σας εφημερίδας για την νέα χρονιά είναι αφιερωμένο στους στόχους που πρέπει να θέσουμε ως ανθρωπότητα για την ευημερία του πλανήτη και της ανθρωπότητας. Εσείς, με αφορμή τους πολέμους που μαίνονται ακόμα στην υφήλιο, αναλαμβάνετε να συντάξετε ένα άρθρο (350-400 λέξεις) στο οποίο θα αναφερθείτε

α. στις συνέπειες του πολέμου στην ανθρωπότητα και ειδικότερα στα παιδιά και
β. στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να εδραιωθεί μία κουλτούρα ειρήνης με τη συμβολή και των διεθνών φορέων.

Για το άρθρο σας μπορείτε να αξιοποιήσετε τις πληροφορίες από τα κείμενα 1 και 2.

Μονάδες 30

Καλή επιτυχία!!!